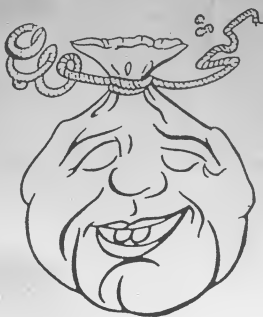

کاتب پاڅون

دولتی موټر

د طنزیه داستانونو

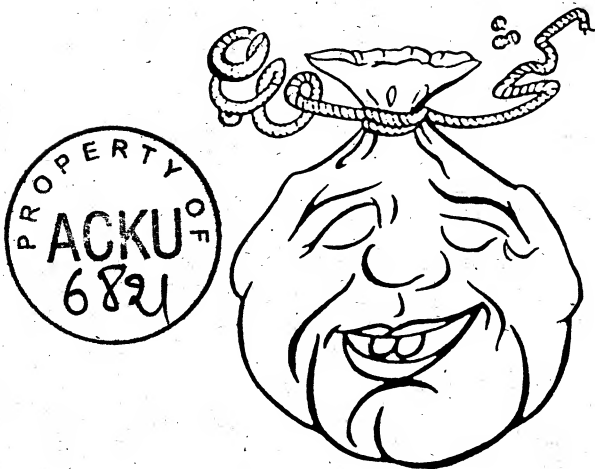

کال: ۱۳۷۶

کاتب پاڅون

دولتی موټر

د طنزیه داستانونو

کال: ۱۳۷۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د کتاب نوم : دولتی موټر

لیکوال : کاتب پاڅون

د کمپیوټر سمبالوونکی: مجیب الله

د چاپ کال: ۱۳۷۶

چاپ دانش کتابخانه- دهکی نعلبندي، قصه خوانی- پشاور

کورودانی

له گران وروړاسدالله ساپی نه د زړه له کومی مننه چی دغه
زور «دولتی موثر» ته یې له ترمیم پرته تیل او میلا تیل هم له خپل
جیب نه واچول او بازار ته یې راوویست.

د خپروونکي يادښت

دانش کتابخانه تل دا هڅه کوي چې وخت په وخت
خپلو درنو هيوادوالو او د کتاب مينه والو ته ښه او
معياري کتابونه وړاندې کړي، ځکه چې زموږ په گران
هيواد کې څو کلنې جگړې له ځان سره هرڅه وړان وي جاړ او
گډوډ کړي. څرگنده خبره ده چې په هيواد کېنې مطبعه،
کتابتون، کتاب پلورنځي هرڅه د څو تنو د قربان
شوي. زه خپلې خبرې اوږدول دلته نه غواړم، د محترم
کاتب پاڅون صاحب پندونه خوندي، دولتي موټر، سړي
څنگه ښځه شوه؟ ديگونه او شعرونه، د بنجاره هټي،
د ښار په سټيډيوم کې، دا د هغو خوږو طنزي مجموعو
نومونه دي چې هم خوند لري او هم هغه دچا خبره رنگ.
پخپله يې وگوري او پخپله فيصله وکړي دا تاسې او دا د
محترم کاتب پاڅون صاحب طنزونه. د الله په امان.

اسدالله ساپي

د دانش کتابخاني منتظم

اوس سرونه په تنه ارزى

جانو اکا دی خدای وېخښی، هغه به تل ویل چې:
- سر چې په تنه نه ارزى، د و هلو دى.

ښه خبره یې کوله، ځکه هغه وخت رښتیا هم سرونو هیڅ ارزښت او اهمیت نه درلود. خو اوس چې سرونو اهمیت او قیمت پیدا کړی او په تنه ارزى، نو جانو کا که نه شته.

زه هم له څه مودې راهیسې په دې فکر کې وم چې زما بې ارزښته سر گوندی په تنه نه ارزى، ځکه چې دغه بې اهمیت او بې قیمت سر د دې وس نه درلود چې د ښار په قیمت شامپو گاتو باندې دې ومینځل شی. خو کله مې چې خو ورځې د مخه د قصاب په دوکان کې د یوې رنځورې او زړې میړې سر بیه کړ، نو د خپل سر په اهمیت وپوهیدم. ما فکر کاوه چې سر به په پنځه شپږ سوه افغانۍ وى، خو قصاب را ته وویل:

- د سر بیه دوه نیم زره افغانۍ ده.

د قصاب له دې خبرې سره مې د خپل سر په باب هغه پخوانی فکر ونه له سره ووتل او په دې یو څه امید واړه شوم چې د سرونو په قیمتې زما سر هم قیمت او اهمیت پیدا کړ، کومې پیسې مې چې د سر اخستلو کې له پاره وړې وى، په هغو مې د خپل سر له پاره یو بوتل قیمت شامپو واخیسته. اوس په اونۍ کې یو ځل خپل سر په شامپو مینځم او خوشاله یم چې د نر خونو په قیمتې کې سرونو هم قیمت پیدا کړ او په تنه ارزى.

یوی نومری خنګه

دری تنه لیونیان کرل؟

د سری میاشتی د موسسی تر مخ ګڼه ګڼه وه او د دیرش څلویښتو تنو په شاو خوا کی خلک د دوه تنو د شخړې خلاصون او تماشۍ ته راټول شوی وو. په شخړه کی د دوه تنو ښکیلو ګریوانونه تر لمنی پورې خیری وو او خال خال د وینو شاخکی یی هم په مخ مالومیدل او د جنګی چرګانو په خیر یی ورپوزونه سره وو. یو تن چې په سوک یا لغته یی پوزه لګیدلی وه، او وینو داری تری وهلی مقابل لوری ته په ګواښ سره وویل:

- ته حق نه لری چی وواپی شپږ دی پنځه شی. پنځو ته پورته کیدل د

څلورو حق دی.

خو مقابل لوری د خولی د ځواب په ځای د لغتو ځواب پری را دمخه کړ او

پنځه شپږ لغتی یی د څلورو خاوند دومره بی دریغه وواهد چې لاسونه یی په

ځمکه ولگول او رښتیا هم په څلورو شو.

د شپږو خاوند چې په هره مانا یې ځان په څلورو برلاسی باله وویل:

- څلور به هغه وخت پنځه شی چې د شپږو له مرگه یې واوریدل.

د پیښې په ځای کې راغونډ شوی کسان یو هم د څلورو او شپږو په حساب او مانا نه پوهیدل. خو شخړه ټوله په دې دوه عددونو کې وه.

د څلورو خاوند دخپل مسلم حق د ثبوت په خاطر د شپږو خاوند مخاطب کړ:

- دا خوبونه او بوته ووايه چې شپږ به پنځه شی. اوبه چې له ورڅه تیری

شی بیرته نه راگرځی. له دې پرته چې یو ځل نرخونه لوړ شویدي، نو بیرته نه

دې را کښته شوی. دا ټول ددې خبرې روښانه ثبوت دی چې شپږ هیڅکله نه

شی پنځه کیدای، بلکې څلور باید پنځه شی.

کله چې دوی بیا حملې ته سره جوړیدل، نو په دې وخت کې د امبولانس

غیر شو او د سترگو په رپ کې څلور پنځه تنه له شخړه کوونکو څخه تاو شول او

دواړه یې امبولانس ته ننه ایستل.

وروسته مالومه شوه چې دغه دوه تنه د لاتری د ممتازی جایزې پاس او

لاتدی گاونډیان وو چې د یوې نومرې په تغیر سره یې هم ممتازه جایزه او هم خپل

اعصاب له لاسه ورکړي وو.

او بیا دا هم جوتنه شوه چې د ممتازی جایزې اصلی گټونکي یې له دوی څخه

د مخه دار المجانین ته رسولی ؤ، ځکه چې ټکټ یې میړمنی له کالیو سره یو

ځای په جیب کې مینځلی ؤ او نومره یې ده ته ورپه یاد وه.

پدې ډول یوې نومرې درې تنه لیونیان کړل.

دولتی موټر

ډیر رئیسان تیر شوی او ډیر به تیر شی، خود رئیس صیب خوشدل خان په خیر ریاست به چانه وی کړی. هغه وخت چې زموږ په کوڅه کې خوشدل خان د ریاست څوکی ته ورسید، نوماته داسی رایاد شی لکه همدانن او پروڼ. اوه شپې او اوه ورځې سازیانو سازونه غږول او د نرۍ وریجو او غوښو ډیگونه په نغرو سپاره وو. او هغه شیبه می هم ښه په یاد ده چې د لومړی ځل له پاره زموږ په کوڅه کې د دولتی موټر د ټایرونو خاورۍ د کوڅه والو په سپیرو مخونو پریوتی. کله چې د خوشدل خان موټر د کور تر مخ هارن وکړ او د مایه اوښ په خیر و غږ مښید، نو د کوڅی نر او ښځی، واره او زاړه بې قماشۍ ته راووتل. د خوشدل خان کاکا چې نصر و نومیده د موټر تر مخ یو لوی چاری پسه راځملاوه او د هغه وینی یې د موټر په غرابو پوری وموښلی.

د هماغی ورځی په سبا د بیچاره دولتی موټر بده ورځ پیل شوه. سهار به یې د رئیس صیب له رسولو وروسته په کنډی کبر کوڅه کې تر ماز دیگره پوری تیند کونه وهل. څلور پنځه میاشتی د رئیس دلیری او نیږدی خپلوانو د وړلو او راوړلو لپاره خدمتی ؤ. دا چې موټر وړوکی او د رئیس صیب کورنی لویه وه، نو دوه دری اونۍ وروسته یې د موټر په سر جنگله وو هله. له جنگلی وروسته یې د خپلو ځمکو د حاصلاتو ټولولو او ځمکو ته د سری وړلو له پاره په خواره کوتی موټر پسی کراچی هم وتړله. په دغه کراچی کې به هم د کرنی محصولات او هم د رئیس صیب د کورنی محصولات لکه زامن او لورانۍ سپریدل، داسی ورځ به نه وه چې د موټر پښتی او مرکندی به نه وه ماته. خو همدا د ریاست رسمی ورکشاپ ؤ چې له برکته یې په موټر کې ساه چلیدله.

موټر یوازی د رئیس صیب او دده د کورنی د غړو تر قمچینی لاندی نه ؤ. ښځی به یې خپلو خورونو د بیگارونو له پاره هم کله کله خدمتی کاوه، د رئیس صیب د کورنی هغو غړو چې د موټر جلب ته یې لاس او بریکونو ته پښی رسیدلی، موټر چلول ورباندی زده کړل.

او بیامی هغه ورځ هم ښه په یادیری چې د خواره کوتی موټر له گیډی څخه د رئیس صیب په ځمکو کی ماشین په ځمکه غورځیدلی ؤ او زامنو یې له هغی خوا ځنازه په غوایانو پسی تړلی وه. دا ځل یې هم، ټوله کوڅه د لومړی ځل راتلو په خیر قماشۍ ته راوتلی وه، ځینو خندل او ځینو هم د مرحوم دولتی موټر په حال له ځانه سره څک، څک کول.

له اوبو خخه گټه

له خپل باجه نه می وپوښتل:

- یاره، راز گله، دا ته څنگه یو په یو له ځمکې را پورته شوی؟ که ماته هم

دغه د گټې لاره راوښیې نو تر عمره به دی منت را باندی وی.

باجه می له دی خبری سره موسکې شو او راته ویی ویل:

- ماته دا هرڅه اوبو راوړی دی.

فکر می وکړ چې گوندی په کور باندی یی سیلاب راغلی او اوبو ورته د

پیسو صندوق راوړی دی. خو په پای کمی یې غوڅ راته وویل:

- زه اوبه خرڅوم، او ټوله شتمنی می له همدی اوبو خخه ده.

د همدی ورځی په سبا می خپل پخوانی کار خوشی کړ، سطل می په کور

کی درلود او لوټه می ورته په ښار کی واخیسته. له سهاره تر ماښامه به کله په

يو او کله په بل واک کې سطل په لاس گرځيدم، او په ستر ولاړويانو به مي اوبه
خرخولي. ما بنام به مي چې په کور کې د ورځي گټلي پيسي وشميرلي، نو يا به
يونيم او يا هم دوه سوه افغاني وي.

دري مياشتي وروسته چې نور له پورورو په خپله کوڅه کې په تنگ شوي
وم، د باجه کور ته لاړم او هغه ته مي وويل:

- عجب د گټي لاره دي راښودلې وه. پخوا مي يو څه گوزاره روانه وه، خو
اوس په دي اوبو خرخولو کې د پولې ټک ته کيनाستم.

باجه مي په دي خبره له خدا شين شو او را ته ويی ويل:

- ته څومره ساده يي. زه ستا غوندې په سطل کې د څښاک اوبه نه

خرخوم، بلکې په بيلرونو کې يي خرخوم.

په حيراني مي ورځني وپوښتل:

- څنگه په بيلرونو کې. ونه پوهيدم؟

باجه مي د خدا په بدرگه خبره راغبرگه کړه:

- زوروره، ستا عقل لکه چې چينجو خورلي دي او يا هم په پوندو کې

دي. زه اوبه په تيلو کې گډوم او بيا يي د تيلو په نوم خرخوم.

د باجه له دي خبرې او وينا سره مي د پوندو عقل سرته راغی او د هغه په

گټه او شتمني پيدا کولو خبر شوم. خو افسوس چې گټه تر گټو يا تيرو لاندي

وي او ما غوندې کمزوري کسان دومره درنې تيروي نه شي پورته کولای.

برقی جارو

میرمن به می چي سهار له خوبه را پاخیده، نوزما د حاضری تروخته پوری به یی د کور په جارو کولو او صافی کولو لاسونه وخوریدل. خواره کوتی ملامتنه نه وه، ځکه که یوه ورځ به کور جارو نه شو، نو د تنظیفاتو د صندوق او زموږ د کور توپیر نه سره کیده.

یو سهار می میرمنی ته وویل:

- بنځی، په دی ډیرو جارو کولو او صافی کولو دی زاره وچاوده، که زما منی، ورځ له منځه یی جارو کوه. خواره کوتی له جارو سره یو ځای دروازی ته تکیه ووهله او د اوسیلی په بدرگه یی راته وویل:

- ویریزم چې، که یوه ورځ یی جارو نه کړم، نو بله ورځ به می ماشومان په خڅلو کی ورک وی، آخر کور دی، څه غوځله خونه ده.

میرمنی می ښه خبره کوله، ځکه چې څلور کوچنی زامن او پنځه لورانی چې په هر کور کی وی، نو حال به یی له موږ بتر وی.

څو ورځی وروسته زما د کاکا خسر په کور کی وروسته له اتو لورانوزوی پیدا شوی ؤ او میرمن می د شب شش له پاره هلته تللی وه. کله چې کور ته راغله، نو له ناستی مخکی یی ماته وویل:

- دانځر پلاره، تاته خوزما د لاسونو خوږ معلوم دی؟

له پنځه شپږو کلونو راهیسې دغې ناروغۍ زما خوڅو تنخاگانۍ او
اضافه کاري، نوش جان کېږي وی، نوبې له سوچ کولو می ځواب ورکړ:

- ولی نه، همدا یوه اونۍ مخکې می یوه نسخه دارو درته راوړل.

ښځې چې خبره په خپله ما باندې تصدیق کړه، په سره سینه یې راته وویل:

- تاهم څو څو ځله راته ویلي دي. خو ما ته اوس پته ولگیده چې زما د

لاسونو ناروغۍ له همدې هری شیبې کور جارو کولو او صافی کولو له لاسه
ده.

په موسکا می ورځنی وپوښتل:

- نوڅه چاره وکړو؟

- چاره یې آسانه ده. خو...

- خوڅه، ووايه، چې په هر ډول وی زه حاضریم په دې برخه کی درسره
مرسته وکړم.

میرمن می له دې خبرې سره یوه شیبه چوپ شوه، بیا یې دیو ساړه او
سیلی په بدرگه وویل:

- کاشکی موږ یوه برقی جارو درلودای. هم به مو کور پاک ؤ او هم به زه
له دې ډیرو دارو گانو خلاصه شوی وم.

- څه یې کوی ښځې، ډیر څه شته چې په ژوند کی مهم دي، خو موږ یې نه
لرو. که برقی جارو په یوه تنخا دوه کیدلای، نو همدا زن می درته راوړله.
ښځې په خبره کی راوډنگل:

- څه په کنیا زره خونه ده، چې ډیره وی په شل دیرش زره افغانۍ به وی.

- تاته لکه چې شل دیرش زره لږی ښکاری، زما د نیم کال تنخا ده.

- پوهیږم چې شل دیرش زره ډیری پیسې دي، خوشل دیرش زره زما د

دری څلورو نسخو دارو هم نه کيږي. که برقي جارو دی واخيسته، نوزه بيا دارو څه کوم. ، په خپله به جوړه شم.

د ښځې دا خبره زما زړه هم ومنله. ما ويل دا کلونه ، کلونه خواړه کوټي د يوی غوړوالي او يوی مغازه ای لمنی راته وایي او مانده ورته اخيستی. څه پروا لری که په دی یوه برقي جارو باندی می کډه هم باریږی باید ورته وایي خلم.

دری میاشتی می پیشکی تنخا واخيسته او نوری پیسی می له دوستانو او آشنايانو ورته راپور کړی. او د میرمنی یوازینی هیله می تر سره کړه.

په لومړی ماښام می چې جارو کورته راوړه ، نو خوابی می هم میلمنه وه. په دغه ماښام زموږ د بریښنا وارو او د بریښنا له راتگ سره مو د جارو سیم په ساکت کی ږکړ. د جارو له غږ سره ماشومانو د خوښی چیغی او کوکی هم پورته کړی. دری څلور ځله می جارو په کوټه کی کښته پورته وگرځوله او چې زه د کوټی هر کونج ته تلم ، نو ماشومان به هم راپسی وو. خوابی می د کوټی تر مخ برنډه کی په لمانځه ولاړه وه. کله یی چې سلام وړاوه ، په ماشومانو یی منت وکړ:

- د خدای پاردی ، په لمانځه کی مو غلطه کړم ، دا تور ماښام گوری او

ستاسی چیغی.

وړوکی زوی می په وړه ژبه ورته وویل:

- انا جانی ، ابا می مو ترک راوړی دی.

«د مو ترک» له لیدلو سره خوابی ماته مخ را وړاوه:

- د لویانو چې دا حال وی ، له ماشومانو گيله نه ده په کار. ددی

مو تر کونو او لانځکو په ځای به دی اولادونو ته کالی اخيستی وو. هر ځل چې

ستاسی کره راشم ددی خوارانو جامو ته پیوندونه دردم.

میرمنه می له ماڅخه په خبره کی د مخه شوه او خپلی مور ته یی وویل:
- بی بی جانی، دا دلویو موثرک نه دی. برقی جارو ده، کور پری جارو
کوو.

مور یی په حیرانی یو ځل جارو ته کښته پورته وکتل او بیا یی خپلی لور ته
وویل:

- چې برقی جارو ده، نو تور ماښام کور پری جارو کوی؟

زه پری وردم مخه شوم:

- د ورځی بریښنا نه وی، کله کله ماښام بریښنا راځی او هغه هم په نوبت.

له دی خبری سره ځوابنی په نصیحت راته سر شوه:

- بچیه، په ماښام کی جارو ښه نه وی. ډیر بد شگون لری.

میرمنی می غوښتل چې څه ورته ووايي، خو مور یی سترگی پری وړبرگی
کړی:

- دا ټوله ته ملا مته یی... ستاسی چې یوه نه دوه کیپی علت یی همدا دی

چې په ماښام کی کور جارو کوئ، نور چې ددی سپیری بلا غی په کور کی وانه
ورم.

جارو می له ساکته وویسته او د کوتی په کونج کی می ودروله. بیا ترڅو
میاشتو پوری چاد جارو غیزمور په کور کی وانه ورید، ځکه چې د ورځی به
بریښنا نه وه او د شپي بدو شگونونو ناغرا باندی ایښی وه.

میرمنی می د برقی جارو د اخیستلو په لومړی ورځ جارو او صافی لیری
وغورځول او ځان یی ورځنی بی غمه کړ. څلور پنځه ورځی وروسته می ورته
ووویل:

- نن پنځمه ورځ ده چې کور نه دئ جارو شوی. که بریښنا نه شته د مزررو

جارو خو په کور کی شته.

میرمنی می په بی پروایی سره راته وویل:

- خوشی دی زړه مه خوره... چې بریښنا راشی د پنځو دقیقو خبره ده. کور

به د گل غونډی درته پاک کړم.

د ښځی له وچولی راته پته ولگیده چې د جارو کولو خیال یی نه شته. یو

سهار می چې دفتر ته د تللو په نیت دریشی اغوسته، نو د دفتر کونجی «کلی»

راځنی د کوتی په غولی ولویده. په کوټه کی دومره خخلی او کشافات پراته وو

چې که د کونجی په ځای زه هم پکی لویدلی وای، نو دوه دری ورځی پکی چانه

شوم پیدا کولای. کله می چې دغه حال ولید، بیرته می دریشی له غاړی

وویسته او په خپله می جارو ته لاس کړ، میرمنی می چې جارو زما په لاس کی

ولیده، نو د انگر له منځ نه یی زما مشری لور ته ورغیر کړل:

- جمالی لوری، زه د گل پانی دوی کره لارم. غونډی گل ته دی پام اوسه

چې له زانگوراونه لویزی.

میرمن می پوهیدله چې کور په یو ساعت، دوه ساعته کی نه پاکیزی، نو

غرمه یی هم زموږ د گاوندی له میرمنی سره تیره کړه او لور می د غیزی ماشوم

د گاوندی کور ته ورپسی وروړ.

په دی ورځ که مشری لور او دوه زامنورا سره مرسته نه وای کړی، نو کور

په یوه ورځ کی له خخلو نه پاکیده.

ماز دیگر چې می میرمن کور ته راغله او کور یی پاک صفا ولید، په پوره

خوبی یی راته وویل:

- مالومیزی چې بریښنا راغلی وه او کور دی په برقی جارو پاک کړی

دئ. په وطنی جارو کله دغسی پاکیری.

له ډیری ستریا او قهره می هیش هم ورته و نه ویل، او ددی له پاره چې بیا زموږ له کور څخه ډیران جوړ نه شی، نو هر سهار به می مخکی تردی چې وظیفی ته لاړ شم جارو او صافی را واخیستل او کور به می یو ځل جارو او بیا صافی کړ.

بله ورځ زما دمیرمنی څو تنه خورلنی زموږ په کور کی میلمنی وی او د خبرو غږ یی ماته په خپله کوټه کی داسی راته لکه چې همالته ورسره ناست یم. دا چې داوړی په دی لویه ورځ کی له سهاره تر مازدیگره دوی په خپلو کی څه سره ویل، دا ماته نه ښایی چې زه یی اوس تاسو ته ووايم، خو یوازی یوه خبره به یی درته ووايم او هغه هم زموږ د مخامخ گاونډی دمیرمنی پوښتنه وه چې زما له میرمنی څخه یی پوښتل. د گاونډی میرمنی داوسیلی په بدرگه وویل:

- وی خوری، دا ستاسی کور څنگه پاک او صفا دئ، زما خوزاره وچاوده. په ورځ کی یی دری ځله جارو کوم، خو ته به وایی چې په ورځو، ورځو یی جارو نه ده لیدلی.

میرمنی می غوښتل چې ځواب ورکړی، خوزموږ تر څنگ گاونډی میرمنی پری وردانگل:

- زرلښتی خور، مستانی ته خو میره برقی جارو اخیستی ده. د چا په کور کی چې برقی جارو وی، نو خود به یی کور دغسی پاک وی.

د مخامخ گاونډی میرمن چې له برقی جارو خبره شوه، په پوره مینه یی وویل:

- چې داسی ده، نو همدا نن می خاوند ته وایم چې سبا ته یوه برقی جارو واخلي.

ددی خبرو په اوریدو می په خپله کوټه کی له ځانه سره بی دریغه او په لوړ

غیر و خندل، ځکه چې نور گاونډیان هم زما غوندې د برقی جارو گانو خاوندان کیدل. زما خدا لاپای ته نه ورسیدلی چې میرمن می کوټی ته را ننوته او په تریو تندي یی را ته وویل:

- څه خبره ده چې دومره په زوره خاندی، ته لکه چې زما د میلمنو خیال نه ساتی؟

او په پوره منت یی دروازه راپسی پوری کړه.

هفته به لانه وه پوره شوی چې یو سهار زه او زموږ د مخامخ کور گاونډی مدیر زبردست د کوڅی په سر کی د کثافاتو د صندوق په وړاندی داسی حال کی سره مخامخ شولو چې دواړو په ټوکریو کی د کور جارو شوی خځلی غورځولی.

ما او مدیر زبردست ددی په ځای چې یو بل ته سلام ورکړو او ستری مشی سره ووايو، هسی سېره وکتل او له یوی شیبی کتلو وروسته می په موسکا مدیر زبردست ته وویل:

- مبارک دی وی، خبر شوی یم چې برقی جارو دی اخیستی ده.

مدیر زبردست چې زموږ له برقی جارو هم خبر ؤ او ځان یی د برقی جارو په خپلوی کی راسره شریک باله، په خاورو سپیری او څړی شونډی یی په یوی ترڅی موسکا سره بیرته شوی او زما خبره یی راغبرگه کړه:

- تاته دی هم مبارک وی. که خدای کول خو ورځی وروسته به زموږ په

کوڅه کی د برقی جارو گانو شمیر نور هم ډیر شی.

مدیر زبردست رښتیا ویل، ځکه چې لس ورځی وروسته سهار د کثافاتو

غورځولو په وخت کی د کوڅی د عمومی ډیران یا د کثافاتو صندوق له پاسه

موږ د کوڅی پنځلسو تنو گاونډیانو یو له بل سره ستری مشی وکړل.

پیاده جات که عراده جات

زیات او کم یوه نیمه لسيزه کيږي چې زموږ په ټولنه کې د لارو بندولو عنعنې مسلطه ده. د هغوی په چانتیه کې چې لږ پوتی زور دی، نو د لویو لارو په بندولو بوخت دي. یو شمیر بیا دننه په ښارونو کې عمومی او فرعی واټونه بندوي، او د ډیرو چې د سرک د بندولو وس نه رسیږي، نو د کور تر مخ پلي لاره کې به یې ځنځیر یا اغزن سیم اچولی وي. لنډه دا چې هر سړی د خپل توان تر حده په دې عمومی اشر کې د گډون ویاړ لري.

یوه ورځ می پام نه و چې سمدلاسه د ښار په عمومی واټ کې له اچول شوی ډاگي سره ولگیدم، له دې ناڅاپي ټکر سره د ډاگي تر څنګ ساتونکي په منت را ته وویل:

- که په لیک لوست پوهیږي، نو مخامخ لوحه وگوره او که نه پوهیږي، نو دا ډاگه ددی مانا لري چې د تگ را تگ اجازه نه شته.

کله می چې سترگی لوحی ته واړولی، نو په ډیر کاره واړه خط باندې یې لیکلی وو چې: د عراده جاتو ننوتل منع دی. له لوستلو وروسته می ساتونکي ته وویل:

- وروره، په لوحه کې لیکلی دی چې د عراده جاتو ننوتل منع دی، زه خو

بنیادم یم، او د پیاده جاتو په ډله کی راځم.

ساتونکی په مانا لرونکی نظر زما پښو ته وکتل او بیا یی راته وویل:

- داراته ووايه چې عراده جات یا موټر په څه شی درومی؟

بی له ځنډه می ورته وویل:

- په ټایرونو.

هغه په بیرته خبره راغبرگه کړه.

- چې په ټایرونو ځی، نو ټایرونه له څه شی جوړ شوی دی؟

ځواب می ورکړ:

- له ربړ څخه.

ساتونکی په غوټه تنده راته وویل:

- چې داسی ده، نو ستاد بوتانو تلئ هم له ربړ څخه جوړ شوی دی، او هر

هغه شی چې په ربړ حرکت کوی له دی ډاگي څخه هاخوا نه شی تیریدلای.

د ساتونکی په دغه ساده منطق پوری خندا راغله. خو چې کله می لاس

ته پام شو، بیرته می خندا په شونډو وچه شوه. او هغه دا چې په لاس کی می د

تیلو گیلن نیولی ؤ. که چیرته ساتونکی په دی پوهیدلای وای چې زه گوندی له

ربړ پرته تیل هم لرم نو سل په سلو کی یی د موټر یا عرادی گمان را باندی کاوه

او خبره نوره هم خطرناکه کیدله. ځکه عراده د جواز سیر کتابچه او لمبر پلیټ

لری، او ما دا دواړه نه درلودل.

که هوښیاری می نه وای کړی او ژر بیرته نه وای ورځنی راستون شوی، نو

خدای خبر چې د ترافیکو په مدیریت کی به یی په لمبر پلیټ او جواز سیر باندی

خومره جریمه راځنی اخیسته.

د سلو افغانیو دوستی

لیکوال د خپل کتاب د پشتمې په خټ ټپکلی او مشقی خط باندې ولیکل: «خپل گران دوست... ته په ډیره مینه ډالۍ شو. او ورپسې یې لاسلیک وکړ. دغه کتاب یې خپل ډیر نږدې دوست ته د یادگار په توګه وړاندې کړ.

خو ورځې وروسته لیکوال د ښار په مرکزي واټ کې د دیوال له پاسه کتابونه کتل او زړه یې ژچې د خپل ذوق برابر کتاب پکې ومومی او وایې خلی. له څو کتابونو وروسته یې د خپل کتاب پر پشتمې سترګې ولګیدې، په پوره مینه یې راپوته کړ او له پانې اړولو سره یې د پشتمې په خټ خپل لاسلیک ته پام شو. دغه لاسلیک او څو لیکل شوی جملې یې له همدې کتاب سره یوځای خپل دوست ته ډالۍ کړې وې، بې له ځنډه یې جیب ته لاس کړ او له کتاب پلورونکي څخه یې همدغه کتاب د سلو افغانیو په بیه واخیست.

له هغې وروسته د لیکوال څو کتابونه نور هم خپاره شول، او هر کتاب به یې چې له چا په راووت، نو د کتاب په ځای به یې په پاکټ کې سل افغانۍ خپل دوست ته لېږلې او ورسره لیکل به یې: «دغه سل گون زما د ... نومې کتاب په ځای تاسې ته په ډیره مینه ډالۍ شو.»

زه څنگه د خیمې خاوند شوم؟

ډیر کسان پیژنم چې په ښاروالۍ کې یوازې یو ملازم پیژنی او د همدې پیژندگلۍ له برکته د یوې نومړې ځمکې خاوندان شوی دي. خو ما چې یو وخت د ښاروالۍ رئیس پیژاند، تر اوسه پورې په کرایې نجنو کورونو کې له روماتیزم سره لاس او گریوان یم.

هغه وخت چې ښاروال زما له دوستانو څخه ؤ، نو په یو شاعر مزاجه ملگری مې دخپلې بې کورۍ عریضه ولیکله او ښاروال ته مې په میز کېښوده. ښاروال عریضه سرسری غوندې له نظره تیره کړه او د یوې تشې دوسیې په منع کې یې کېښوده. په هغه ورځ ښاروالې باندې د مراجعینو زلې اوړیدلې وه او له ښاروال سره د خبرو امکان نه ؤ. خو ورځې وروسته چې د ښاروال او زما د عریضې ملاقات ته لاړم، ښاروال صاحب وروسته له روغېر څخه راته وویل: - ستا کار مې جوړ کړی دی، ته یو ځل د سری میاشتي رئیس ته ورشه که کومه خبره وه ماته تېلفون راو کړه.

ښاروال د خپل ویزت کارت پر مخ د سری میاشتي رئیس ته زما په باب د مرستې یادونه کړې وه. زه هم بې له دې چې سری میاشتي ته د ورتګ په باب

خه ورغنی وپوښتم، همداسې له ښاروالۍ راووتم.

د سړۍ میاشتی په ریاست کې وروسته له دوه درې ورځو د رئیس دفتر ته د ننوتلو وخت په لاس راغی، رئیس چې د ښاروالۍ د رئیس لیکلۍ سپارښت ولوست د تېلفون غوږۍ یې راپورته کړه د توزیع عمومي مدیر ته یې زما په باب یوڅه وویل، بیا یې خپل ملازم راسره کړ او زه یې لاس په لاس د توزیع مدیر ته ورولیږم. د توزیع په څانګه کې وروسته له څو فورمو د کولو او لاسلیک کولو د توزیع عمومي مدیر راته وویل:

- نن تحویلخانه کولپ ده او تحویلدار رقعه ایښی ده. سبا ته راشه.

سبا چې ورغلم، تحویلدار له تحویلخانې څخه په څو تنو ملازمینو باندې یوه خیمه راوویسته او له لرګیو سره یو ځای یې زما تر مخ کېښوده. تردې شیبې پورې زه حیران وم چې سړۍ میاشتی ته زما راتګ او بیا د خیمې راګول یانې څه؟ خو بیرته مې په زړه کې را تیر شول چې د ښاروال صیب پیرزویڼه ده. هغه ضرور فکر کړی دی چې د ځمکې په نومره کې د کار او چار دیوالی له پاره خیمې ته اړه ده. نو ځکه یې مخکې له مخکې زما غم خوړلی دی.

خیمه مې په تګسې کې واچوله او کور ته مې راوړه. یوه اونۍ به لانه وه و تلې چې ښاروال بدل شو او زه دوه درې ورځې وروسته کور ته د پوښتنې له پاره ورغلم. د خبرو په منځ کې یې راته وویل:

- خبر شوی یم چې مشر زوی ته دی د واده سرشته نیولی ده. له تاسره یو

ځای اوسی او که هغه ته دی بل کور جوړ کړی دی؟

له دې خبرې سره مې اوسیلې له خولې ووت او هغه په حیرانۍ راغنی

و پوښتل:

- ما لومړی چې د کور سرشته دی نه ده ورته نیولی. کاشکی هغه وخت
دی د هغه په نوم عریضه راوړی وای چې یوه نومره ځمکه می ورته ورکړی وای.
اوس دا ووايه چې خپل کور دی غټ دئی که وړوکی؟

په عاجزی می ورته وویل:

- خپل کور می له کومه کړ، په کرایي کور کی اوسیرم.
له دی خبری سره لومړئ حیران شو او بیایي په منت راته وویل:
- ولی دی پخوا دا خبره نه کوله، تا خو به یوه عریضه راوړی وه.
په ځواب کی می ورته وویل:

- عریضه می دروړی وه، خو تاسو په دوسیه کی کینبوده.

له دی خبری سره موسکي شو او ویی ویل:

- هغه خود خیمی عریضه وه، ما سری میاشتی ته ولیږله. که نه بی وی
درکړی اوس می هم د سری میاشتی په رئیس زور رسیږی. زما له نیردی
دوستانو څخه دی.

د ښاروال له دی خبری سره زه په خپله اشتباه وپوهیدم، ځکه چې شاعر
ملگری می د عریضی په متن کی یو ځای لیکلی وو: «غواړم د ښاروالی په
چوکاټ کی دومره ځمکه راکړی چې یوه خیمه پکی ودروم.»

او ښاروال د خیمی په لیدلو سره فکر کړی ؤ چې زه گوندی خیمه غواړم،
نو ځکه بی سری میاشتی ته زما سپارښتنه کړی وه.

مورن ولی خه نه لرو؟

دیر کلونه وړاندې چې لا وړوکی وم، یوه ورځ می له خپل نیکه څخه وپوښتل:

- مورن ولی بی شتو یو او خه شی نه لرو؟

نیکه ځواب راکړ چې:

- مور ته پلرونو او نیکونو کار نه دی کړی، ځکه خه نه لرو.

د نیکه له مرگ نه وروسته چې زه نوی ځوان شوی وم، همدغه پوښتنه می له خپل پلار څخه وکړه. پلار می یو سوړ اوسیلی وویست او ځواب یی راکړ:

- مور ته پلرونو او نیکونو کار نه دی کړی، ځکه خه نه لرو او ورځ موبده ده.

څو کاله وروسته می واده وکړ او زه په خپله هم پلار شوم، یوه ورځ چې د منی پیتاوی ته می د جومات په چوتره کی اوږدی پښی غزولی وی او منځوی زوی می پښی راته چاپی کولی، په خبرو، خبرو کی یی راغنی وپوښتل:

- پلار جانہ، مور ولی خہ نہ لرو؟

- بچو، مور تہ پلرونو او نیکونو کار نہ دئی کری. کہ هغوی کار کری
وای، نو اوس به مور هر خہ لرل.

لہ دی خبری سرہ زہ ہم چوپ شوم او زوی می ہم د سوچونو پہ ډنډ کی لاهو
شو. د زوی لہ چوپیتیا سرہ د خوب پریشانی را باندی زور شوه او سترگی می
پتی شوی وی. پہ همدغه لنډه شیبہ کی می عجیب او غریب خوب ولید چې
همدغه زوی می غوان شوی وی او زما پہ خیر د بنیخی او اولادونو خاوند وی، د
زوی، زوی می چې زما لمسی کیده، لہ خپل پلار خخه وپوښتل:

- پلار جانہ، مور ولی خہ نہ لرو؟

زوی می غواب ورکړ:

- مور خکه خہ نہ لرو چې مور تہ پلرونو او نیکونو کار نہ دئی کری.

ددی خبری سرہ لہ خویہ را وینښ شوم، کہ کتل می چې زوی می وړاندی د
پتی پہ پوله کی غوا لہ پری نیولی ده.

پہ بیرہ لہ چوتری را پاخیدم او بیا می د غوا پری لہ زوی خخه واخیست او
پہ سبا می زوی پہ ښوونځی کی وچاوه.

کہ خہ هم مور بی پہ دی کار ناراضه وه، خو ما زوی تہ وویل:

- گوره، زویہ! کہ لہ تا چا و پوښتل چې مور ولی خہ نہ لرو، نو تہ حق لری

چې ورته ووايي: «مور تہ پلرونو او نیکونو کار نہ دئی کری»

خو ستا زوی باید دغه خبره ونه کری.

شگون

هر څوک چې کور جوړوي، نو له مهندس او گلکار څخه د مخه چې له ماسره مشوره وکړي، په راتلونکي کي به زما په خير ستونزو سره مخامخ نه وي. او که چيرته يي زما يي مشوري کور د کلي او ښار تر منځ آباد کړ، نو د ستونزو گاللي خپل کار دي.

هغوی چې غواړي نوی کور جوړ کړي زما مشوره ورته داده چې د کلي او ښار تر منځ دی د کور جوړولو ته زړه نه ښه کوي. او که څوک په دغه کړاو اخته دی نو هغه دی په ټينگه سره له چای خښلو ډډه وکړي. دا چې چای خښل په دی ډول کورونو کي څه عواقب لري، هغه داسي يوه موضوع ده چې له پامه غورځول يي سړی ته په ډيره لوړه بيه تماميږي.

زموږ کور چې نه په ښار او نه هم په کلي کي دی، د دی ډول ستونزو يو ژوندي مثال يو.

له کومې ورځې چې زما خدای بخښلی نيکه دغه کور آباد او نو هغه وخت چای خښل نه وو رواج شوی او سهار به د دسترخوان له پاسه کړچ، مستی، شيدی او پيروي ايښی وو. خو له هغې ورځې چې سپيري او شوم قدمه چای د خلکو په کورونو کي د دسترخوان په مخ قدم ايښی دی، نو پورته ياد شوی نعمتونه يي له دسترخوانونو څخه جارو کړي دي. له دی پرته يي په يو شمير کورونو کي نوی ستونزی هم را منځ ته کړی دی چې هغه د چای په پياله کي د

شمر دریدل او لامبر و هل دی.

* مور به چې سهار د چای جوش شاو خوا پلتي ووهله او پیالی به مو له چایو
ډکې کړې، نو ضرور به په دوه دری پیالو کې د چای شمه ودریده، دغه دریدلی
شمه به چې د هر چا په پیاله کې وه، نو هغه به له واره په لوړ غږ نور مخاطب کړل:
- هغه دئ، دوه تنه راغلل، یو یی وړوکی دئ او بل هم غټ.

دا چې زموږ کور د لاری پر سر دئ، نو ضرور به ما زدیگر خو تنو غټو او
وړو میلمنو په مور سلام اچاوه، بیا به نو چې هر چا سهار په پیاله کې ولاړی
شمی لیدلی وی، نو دخپل شگون د اثبات له پاره به یی په پوره رضایت سره
ویل:

- و دی لیدل چې خبره رښتیا شوه، سهار می په پیاله کې پنځه شمی
دریدلی وی، او اوس دغه دئ پنځه تنه میلمانه راغلل.

کله کله به د میلمنو خبره تر پنځلسو او شلو تنو پورې هم ورسیده. میرمن
می په ډیرو ډوډیو پخولو او چای دمولو باندې پزې ته رسیدلی وه، خو زما په
خاطر یی په خوله لاس ایښی ؤ.

هر څوک به چې له کلی ښار ته راته او یا به له ښار نه کلی ته ته، نو شپه به
یی ضرور پر مور وه او ددی شپې تیروولو له پاره به یی له مور سره د خپلوی او
دوستی ډول ډول اړیکې پالل. چا به چې زموږ نیکه ته یو خوله نسوار هم
ورکړی وو، نو تر نورو به ډکې په سر کې برگ ناست ؤ او په هره دوهمه خبره کې
به یی ویل:

- اوس په نسوارو کې مژه نه ده پاتې. مور به چې نسوار د چار مغزود
پوټکي په ایره کې جوړول، نو دوه سواروږه به یی نیشه له سره نه الوتله. ستا
نیکه دی خدای وبخښی، هغه به چې هر کله زه ولیدم، نوراته ویل به یی چې

مات له کلی نه نور هېڅ مه راوړد، یوازی نسوار راوړد او بس.

دغه ډول میلمانه به په ورځ کی دوه ځله زموږ کوته راتلل. یو ځل به یی سهار د چایو په پیاله کی په موږ سلام اچاوه او بیا به راته مازدیگر په دیره کی ناست وو. نور نوله موږ کاروبار پاتی ؤ او یوازی د میلمنو د عنډر کولو لپاره مو متی را بډو هلی وی.

یو سهار می چې له بیگانو میلمنو سره مخه ښه وکړه او کور ته راستون شوم نو د چای پر سر یو تن غډ کړ چې زما په پیاله کی څلور تنه راغلل. بل چې خپلی پیالی ته وکتل نو د شپږو تنو د راتلو زیری یې وکړ، او څه وخت چې ما خپلی پیالی ته وکتل نو له شمیره وتلی شمی د چایو پر سر گرځیدی. له یوی شمی را ته دوه او دری، او له دوه او دریو څخه راته دوه دری سوه جوړی شوی، نور نو سر را باندی وخرید او بی اختیاره می د دسترخوان له پاسه ټولی پیالی واړولی او په منت می میرمنی ته مخ ورواړاوه:

- نور چې په دی کور کی چای ونه وینم، سر له همدی شیبی چای څښل بند دی.

ما فکر کاوه چې گوندی د چای له نه څښلو او د شموله نه لیدلو سره به د میلمنو لږ څه سړښت راشی، خو له هغی ورځی چې موږ په کور کی چای څښل بند کړی دی، نو د میلمنو په شمیر کی هم زیاتوالی راغلی دی. له یوی خوا می اقتصادی حالت دومره خړ پړ دی چې د چای جوش خلا او نیمگر تیا دغوا په اخستلو سره نه شم ډکولای او له بلی خوا می ماشومان هر سهار وچي سپوری ډوډی ته ناست وی. خوزه په دی تکی خوښ یم چې د میلمنو سلام ته یوازی مازدیگر علیک وایم او د چایو په پیاله کی یی له ستړی مشی بیغمه یم.

وروستی گټه

د پلار ځنازه یی په کور پرته وه او خواره کوی د تکفین او تدفین په مقصد له کورده ووت. غوښتل یی چې د کفن له پاره سپین سان واخلي. کله چې هتيوال ته ودرید او د سپین سان پوښتنه یی وکړه، هتيوال وپوهید چې ښکار برابر دی، سمدستی یی ورځنی وپوښتل:

- مالومیري چې د کفن له پاره یی اخلي... خدای بخښلی ماشوم دی، که لوی؟

د خان میر ستونډی له دی خبری سره راډک شو او په ژړه غونډی غږ یی ورته وویل:

- پلار می دی...

هتيوال د پلار په اوریدو سره د شمال له جیبه راوويست او سترگو ته یی ونیو. لږ تر لږه شل دقیقې د خان میر او هتيوال تر منځ د ژړا او اوښکو توبولو مسابقه روانه وه. خان میر فکر وکړ چې گوندی پلار یی د هتيوال پخوانی آشنا ؤ، نو د ژړا په بدرگه یی ورځنی وپوښتل:

- مالومېږي چې زما پلار دى ډير نبيړ دى ملگرى ؤ؟

هتيوال چې په لارو لمده شوى گوته يې په سترگه كى وهله، ورته وويل:

- ستا خداى بخښلى پلار مى نه پيژاند، خوماته خپل پلار را ياد شو.

يوه اونى د مخه مى له همدغه سپين سان څخه كفن ورته جوړ كړ.

بيا چې خان مير د كفن د اندازى په باب ورځنى وپوښتل، نو هتيوال ورته

وويل:

- څلور شپيته متره چې ورته واخلي، نو داسى يې وېوله چې د خداى

بخښلى د پلار توب حق به دى ادا كړى وي.

خان مير ته چې د كفن اندازه نه وه مالومه، د هتيوال په خوله يې څلور

شپيته متره سان راگز كړ. او د يو متر بيه يې اوه سوه افغانى ورسره خلاصه كړه.

څو گامه وړاندې يې د تار غوټه راپورته كړه او له پلورونكى څخه يې د

بيي تېوس وكړ. پلورونكى لكه چې شپږم حس درلود، نو ځكه يې وارله واړه ورته وويل:

- كه د مړى له پاره يې اخلى، نو دلته نور تار دئ، گيتى يې په څلور سوه

ده. دا تار په سل افغانى دئ څوك يې د مړى له پاره نه اخلى.

خان مير خواره كوتى هماغه د سلو افغانو تار په څلور سوه واخيست.

د تابوت په وخت كى تابوت پلورونكى ورځنى د جنايي مستنقینو

غوندى پوښتنى پيل كړى:

- پلار دی خو کلن و... قد یی جگ و که تیپ... خو لمبر بوتان یی په پنبړ

کول... د کمېسه غاړه یی خو نومړی وه؟...

او حتی د ملاد اندازی تپوس یی هم ورغنی وکړ، خان میر یی له دی چې
بیه ورسره خلاصه کړی، له تابوت پلورونکی راستون شو. تابوت پلورونکی له
لاسه راوینیو او ورغنی یی وپوښتل:

- چیرته ځی... بل ځای یی له ما ارزان څوک نه درکوی.

خو خان میر ورته وویل:

- ځم چې خپله مرحوم پلار همدلته درته راوړم او ستا د پوښتنو برابر
تابوت ورته واخلم.

په پای کی تابوت پلورونکی هماغه تابوت چې نیم ساعت د مخه یی بل
تن ته په دری زره بیه کړی و، خان میر ته په دولس زره افغانی ورپه شا کړ.
ټکسی چلوونکی به چې پخوا د خان میر دوی تر کوڅی پوری پنځه سوه
کرایه اخیسته، نو له ده څخه یی دوه نیم زره افغانی واخیستی، همدا شان د
قبر تر تیرو پوری هر چا خپله، خپله شوکه وکړه.

د خان میر له دی سرگردانیو سره ماته دا پوښتنه پیدا شوه چې پلورونکی
ولی د تنګسی په وخت کی سړی له خوږگوټی نیسی؟ خو ډیر ژر د گلو هتیاوال
هغه خبره را یاده شوه چې ویل یی:

- کیدلی شی چې له ژوندیو څو څو ځله گټه وکړو، خود مړی همدا

وروستی ځل وی.

د اختر میوه

له یو کال راهیسی می ماشومانو د سیلو په ډوډی باندی د کیګ نوم
ایښی دی. او که چیرته یی په کوپون کی خلور نیم منه وریجی نه وای راکړی، نو
زموږ په کور کی به د وریجو نوم هم میوه شوی ؤ. اختر ته لایوه میاشت پاتی
وډ چې ماشومانو می په کلچو او سیمیانو باندی له یو او بل سره شخړی کولی.
یو مازدیګر چې کور ته لارم، نو وړوکی لور می دواړه تشی ټینگ نیولی وو او
دومره په کریغوی ژړل چې کور ته له ننوتلو سره می په غوړونو کی ګوتی
ونیوی. کله می چې د ژړا د علت ټپوس تری وکړ، نو لور می په وږه ژبه د
اوشکو په بدرگه راته وویل:

- ستا برخه کلچي مرجان خوری او د مور برخه هوسی وایی چې زما ده. د
دوی به دوه، دوه برخي وی او زما یوه.

له دی خبری سره می ښخی ته مخ وړ وړاوه:

- کلچي له کومه شوی، چا راوړی وی؟

ښخی می د پخوا په خیر په طعنه او کتره ځواب راکړ:

- هغه کلچي یادوی چې تا راوړی وی.

په حیرانی می ورځنی وپوښتل.

- ما راوړی وی!؟

هغی په یوه نیشداره موسکا زما خبره راغبرگه کړه:

- ته دومره سرئ یی چې کلچي راوړی؟ ته خوارانو ته وچه ډوډی نه شی

راوړای، کلچي خولا په غای پریده.

دا هغه خبره وه چې ښځی می د جaro او چیلکی په خیر زما په وړاندی د

گوزار کار ورغنی اخیست، اوزه هم اړوم چې د خپلی تش لاسی له ویری چوپه

خوله شم. خو داخل می له دی گواښ سره، سره بیا هم ورغنی وپوښتل:

- ښځی، دازره خبره پریده... دا ووايه چې کلچي له کومه شوی؟ که کوم

پوټکی پاتی وی چې نن می زړه داسی وچ وچ خوریدی.

ښځه می له دی خبری سره په خندا شوه او غواب یی راكړ:

- کم بخته، کلچي له کومه شوی، دختر په کلچو یی سره د عود ده.

د روژی روغه میاشت می اولادونو په کور کی دختر په کلچو او چاکلیتو

دعوی وهلی او شرطونه به یی سره پری اینښودل.

که څه هم د کلچو او سیمیانو وسی می نه رسیده، خود اولادونو ټینگار

اړد سیال او سیالداري فشارونو اړ کړم چې خوزره افغانی نور هم ځان پوروی

کړم او دختر له پاره کلچي او سیمیان واخلم.

له دختر نه یوه ورځ د مخه می چې دختر د سودا کڅوړه په کور کی

کښوده نو د ماشومانو د خوبنی په کوکو او چیغومی گاونډیان هم په دیوالونو

راښکاره شول، او که د ماشومانو مورد مالوچو لښته د کڅوړی تر څنگ نه

گواښولای، نو د سودا کڅوړه به یی د ښکی په خیر الوزولی وای.

شپی مود میلمنو خونی ته غټ سنگی کولپ و اچاوه اوله کولپ سره،

سره ما او ښځی تر سهاره د هغو پیره کوله. اولادونو ته می ویلی وو چې

میلمانه کلچي او شیرینی نه خوری، هسی دختر مبارکی له پاره راځی او

بیرته ځی. کله چې اختر خلاص شو، کلچي او سیمیان ټول ستاسی دی.

د اختر له لمانځه وروسته چې لومړی تن زمور کورته راغی نو هغه زمور ترڅنگ گاونډی مشر حاجی صیب و، له روغې وروسته می د میلمنو خونی ته بوت او سم به لاس ته و و چې ماشومان می په کرکیو کی راپورته شول. خو ځله می په لاس اشاره ورته وکړه چې له کرکی کښته شی، خود ماشومانو سترگی د حاجی صیب تر مخ کلچو او سیمیانو په قاب کی وی.

حاجی صیب د خبرو په لړ کی دوه دری دانی نخود خولی ته واچول او بیا بی دچای له پیالی سره د کلچي ټوټه راماته کړه. د کلچي ټوټه یی لا ترستونی نه وه تیره کړی چې څلور کلن زوی می له کرکی څخه راغیر کړل:

- ابا جان، تا خو ویل چې میلمانه کلچي نه خوری.

دومره د خدای مهربانی وه چې د زوی می ژبه ټوټله وه او حاجی صیب یی په خبره ونه پوهیده، او بل دا چې مور یی له کرکی څخه په کش کولو لیری کړ. هغه وخت چې زه د حاجی صیب سره د مخه ښی له پاره راووتم، نو ترڅت می د شور او زور غږونه تر غور شول. د ښځی ښیر او د ماشومانو ژړا او چیغو ټول کور په سرواخیست، له حاجی صیب سره په مخه ښه نه یم پوهیدلی، او همداسی کور ته راوگرځیدم. سمه می لا پښه دهیلز ته نه وه ورننه ایستلی چې د میلمنو له خونی څخه می اولادونه راووتل او د لمنو څنډی یی نیولی وی. د کوتی له دروازی سره می میرمنه هکه پکه ولاړه وه او د سترگو په اشاره یی پوه کړم چې په چور کی مور دواړو ته برخه راونه رسیده.

وروسته می د اختر په دری واړو ورځو کی میلمانه په تریخ چای او بوره غږ کړل، خودغه ارمان می په زړه پاتی شو چې کاشکی په دی چور او تالا کی یوه کلچه یا چاکلیت ماته هم په لاس راغلی وای.

د دفتر خوبونه رښتيا کيری

يو خو په دفتر نو کی کار نه ؤ، او که بيا ؤ هم؛ نو زموږ چندان ډډی ورته نه لگيدی. له سهاره تر غرمی پوری به مو په چای څښلو، د تلویزیون او راډیو د تیری شپي د خپرونو په تائید او ردولو او د کور او کوڅی په خبرو باندی وخت اړاوه. او چې د غرمی ډوډی به مو وخوړه نو د مازدیگر تر حاضری پوری به د خوب ډیر مناسب وخت ؤ. ډیر ځله به مو چې د غرمی له ډوډی سره یو گیلان شرومبی په سرواړولی، نو د شاه رسول خوبلن په خیر مامور به بیا د ډوډی د قاب له پاسه ویده ؤ.

دلته دا مهمه نه ده چې موږ په دفتر کی څه ډول خوب کاوه، خو مهمه دا ده چې هر یو به په دی امید د میز له پاسه سر ایښود او سترگی به یی پتولی چې کوم خوب وویښی، ځکه چې میرزا رحیم داد به د خوب ډیر سم تعبیرونه کول. په ټول ریاست کی آوازه وه چې د رحیم داد خان له خولی د خوب تعبیر خطا کیدل نه لری. یو ځل یی د مامور گل افغان خوب تعبیر کړی ؤ چې په هماغه اونۍ کی گل افغان د خپل دفتر مرستیال شو. او د محاسبی د مدیر خوب هغه وخت رښتیا شو چې دری میاشتی وروسته یی د تقاعد مکتوب ورته په میز کیښود. او که له دی پسی را تیر شو، نو د رئیس صیب خانه سامان وایی چې رحیم داد خان خو څو ځله د رئیس صیب خوبونه هم تعبیر کړی دی.

نه پوهیږو چې د رئیس صیب خوبونه به د کور خوبونه وو او که په خپل دفتر کی به یی لیدلی وو.

لنډه دا چې موږ ته به هره ستونزه پیدا شه، نو په هماغه چورت کی به مو

سترگی د میز له پاسه ورپتی کړی او ضرور به مو په هماغه هکله خوب لید. یو ماز دیگر می سترگی له خوبه وی او د حاضری په کتاب کی می د بل چا په تشه خانه کی لاسلیک کړی ؤ. سهاز په همدی خبره باندی رئیس دفتر ته وروغوښتم او که له تاسو یی پته نه کړم، نو یو څه مو خبره سره لاندی باندی کړه. تر غرمی پوری می د رئیس صیب ستوغو خبرو چرت را خراب کړی ؤ، او چې کله می ډوډی وخوړه، نو په همدی چرتو نوکی می د میز له پاسه سترگی ورپتی شو. د ویده کیدو له لوموړی خرهاری سره می خوب ولید چې رئیس زموږ دفتر ته راځی او د نورو همکارانو تر مخ می هم بی آبه کوی. په داسی حال کی چی د شاله خوا گریوانه یی نیولی یم او په زوره زوره می سر د میز له پاسه وهی. په دی وخت کی زه بی حوصلی کیږم او یو ښه جانانه سوک د خپل رئیس په خوله ورحواله کوم. له سوک سره می د «آخ» چیغه تر غورځو، او له خوبه راوینښوم، که کتل می چی خوب می بی د میرزا رحیم داد له تعبیر څخه رښتیا شوی دی او د خپل رئیس په ځای می د وزارت د مقام له خوا د رالیږل شوی تفتیش خوله په سوک وهلی ده او د بیچاره د مات غاښ وینی زما د میز له پاسه پرتی وی.

تفتیش د مراجعینو د شکایتونو په اساس راغلی ؤ، خو ځان ته مالومه کړی چې آیا زموږ په ریاست کی رښتیا هم مامورین د کارونو په ځای خوبونه کوی، او که د شکایت کوونکو خبره درواغ ده؟ خو چې کله زما خوب رښتیا شو، نو د شکایت کوونکو خبره هم په ثبوت ورسیده، او ددی له پاره چې د وزارت مقام دغه ویده ریاست راوینښ کړی وی، نوزه، میرزا رحیم داد خان او زموږ رئیس یی له کاره گوښه کړو.

وروسته می په یوه بله موسسه کی د ځان له پاره کار پیدا کړ او بیرته د کوپون خاوند شوم، خو نه پوهیږم چې اوس به زموږ په پخوانی ریاست کی د رحیم داد خان په ځای څوک د مامورینو خوبونه تعبیروی؟

پرهيز

يوه ښځه چې په ډيرو خبرو يې د خپل خاوند حوصله نوش جان کړې وه، داسې ورځ به نه وه چې د خپل ميره سوک او لغتی ته هرکلی ونه وایي. ښځه له هري ورځې شور کړپ او وهلو ټکولو څخه په تنگ شوه او ملا ته د تعويز له پاره لاړه. ملا چې د ښځې ډيرې خبرې واوريدې، وپوهيد چې ميره خواړه کوي يې ملامت نه دي. نو ژر يې يو ټوټه کاغذ را واخيست او څو خطونه يې پکې وکښل، بيا يې کاغذ قات، قات کړ او ښځې ته يې وويل:

- دا تعويز به پوره يوه مياشت له ځانه، نه ليرې کوي. هر وخت دی چې خاوند کور ته راځي، نو ته دغه تعويز تر ژبې لاندې نيسه او له ميره سره دی خبرې مه کوه. که يوه مياشت دی دغه پرهيز په ځای کړ، نو باور لرم چې تر

عمر د به دی د میره په تنده کی گونځی ونه وینی.

ښځی تعویذ واخیست او کور ته لاړه، د میره له راتگ سره یی تعویذ تر ژبی لاندی کړ، سړی چې د نورو ورځو په دود هسی بهانه لیتوله، نو په څه نه خبره یی ښځه خو لغتی ووهله، خو ښځه چوپه خوله وه. پخوا به په دغسی حالاتو کی ښځی د څلور می کوڅی خلک هم په شور کړپ را خبرول. سړی په خپل عمل یو څه پښیمانه شو. وروسته له څو دقیقو یی بیا یوه بهانه جوړه کړه او خوبی دریغه سوکان یی ښځه خواره کوتی ووهله. ښځه دا ځل هم چوپه خوله وه، میره چې د خپلی ښځی چوپ والی او د عکس العمل نه ښودل ولیدل، نو په خپلو کړو پښیمانه شو.

سبا ته بیا میره د عادت له مخی څو خوبهانی ښځی ته کښته پورته کړی، خو ښځه به چوپه خوله وه، وروسته له یوی اونی سړی په خپله لاری ته راغی او بیا یی په ښځه لاس پورته نه کړ.

کله چې میاشت پوره شوه، ښځی تعویذ له خولې راووېست او روانو اوبوته یی وغورځاوه.

ښځه چې د خپل میره په مخ کی یوه میاشت له خبرو څخه پرهیز وه، دغه پرهیز یی په عادت بدل شو او د عمر تر پایه پوری یی نه له میره سره ژپه وکړه او نه هم میره ورته تنده تروه کړه.

د خپلی خوښی کار

دوه کاله مخکې د ریاست آمرینو او د ریاست د صنفی اتحادیې مسوولینو د داغمه سامانونو د خوندی ساتلو په خاطر د تحویلخانه جوړولو په اړتیا باندې خوځوځله گډې غونډې وکړې او په پای کې پریکړه وشوه چې تحویلخانه دې د خپلې خوښی کارونو په کولو سره جوړه او د داغمه سامانونو د لاداغی کولو مخنیوی دې وشي. له دې پریکړې سره جوحت اداری او رسمی کارونه په تپه ودریدل او په رسمی وخت کې د خپلې خوښی کارونه پیل شول.

اوس راځی چې په دې دوه کلونو کې د خپلې خوښی کارونو د نتیجې په باب د ریاست د صنفی اتحادیې د کار او فعالیت د ثبت کتاب خوځپاڼی له نظره

تیر کړو:

* * *

۱۳۶۷ کال د حمل دریمه:

د ریاست د مقام او د صنفی اتحادیې په گډه غونډه کې پریکړه وشوه چې د داغمه سامانونو تحویلخانه دې د صنفی اتحادیې په نوبت د خپلې خوښی

کارونو په کولو سره جوړه او گټې اخستې ته وړاندې شی.

۱۳۶۷ د جوزا شپږمه:

د خپلې خوښې هغه کار چې د تحویل خانې د جوړولو له پاره د حمل په میاشت کې پیل شوی ؤ بی له څنډه دوام لری او د تهداب د کیدنې کار په سلو کې او یا مخ ته تللی دی.

۱۳۶۷ د سنبلې څلورمه:

د تهدابونو کیندل پای ته ورسیدل او پنځه ویشتنو تنو مامورینو او ملازمینو ته د دوی د ښه کار او فعالیت له کبله ستاینلیکونه او نغدې مکافات ورکړل شو.

۱۳۶۷ د میزان ۲۳:

دوهمه لاری خښتې هم د کار ځای ته راوړسیدې.

۱۳۶۷ د جدې شپاړسمه:

د خښتو ماتې توټې چې ریاست ته د ننوتلو لاره یې بنده کړې وه د خپلې خوښې کار په نتیجه کې له لاری څخه گوښه او ټولې شوی.

۱۳۶۸ د حمل څلورمه:

کیندل شوی تهدابونه چې له کشفاتو او خاورو ډک شوي وو پاک او تش شول.

۱۳۶۸ د ثور ۲۵:

دا چې پخوانی راورل شوی خښتې د استفادې وړ نه دی، نو د ریاست د

بالی خرابی وضعی په پام کی نیولو سره پریکړه وشوه، خو د خپلی خوښی کارونو په کولو سره په خپله دریاست په انگر کی د تحویلخانی جوړولو خښتی واچول شی.

۱۳۶۸ د میزان شلمه:

د تیری اونی له کبله خامی خښتی چې شوریدلی وی او د هغی ختی د مامورینو له بوتانو سره دفترونو ته تللی د خپلی خوښی کار په کولو سره دریاست انگر ورغنی پاک شو.

۱۳۶۹ د حمل دوهمه:

د ریاست په انگر کی کیندل شوی کندی دی د خپلی خوښی کارونو په سازمان ورکولو سره ډکی او انگر دی هوار شی.

او په دی ډول د ۱۳۶۹ کال د حمل په شپږمه میاشت کی د خپلی خوښی د خو پر له پسې کارونو په نتیجه کی د داغمه سامانونو د خوندی کولو له پاره د تحویلخانی جوړولو کیندل شوی تهدابونه بیرته ډک او هوار شول.

دا چې د تحویلخانی له پاره د بیلونو، کلنگونو، خښتو، مصالی او نورو اړتیا وړ موادو او په دی اړوند د خپلی خوښی کارونو په کولو کی ممتازو او مخکښو مامورینو او ملازمینو ته څومره نقدی مکافات ورکړل شوی دی، هغه جلا خبره ده، خو مهمه داده چې دغه یوه کوټه تحویلخانه به د ۱۳۷۰ کال د پلان په انکشافی پروژو کی د شمولیت چانس تر لاسه کړی، او که بیا به هم په دی باب د خپلی خوښی کارونه دوام ومومی.

که غوښنه حرامه ده نواوبه خوز مور د کاريز دی

ز مور په سيمه کې به چې د چا پسه، اوزه او خوسکي ورک شو، نو مدعی به يی پيروز ماما ؤ، پيروز ماما نوره غلانه کوله، خود خارويو غلاته يی ملا په غبرگو پروتولی وه.

په لومړی سر کې به يی د خپل کلی خاروی او چرگان پتبول، خو چې ټول کلی پری خبر شو، نو بیا به يی له نورو کلیو شوکه کوله.

د پيروز ماما مور هغه وخت ژوندی وه او چې د هر چا غلا به وشوه، نو

لومړئ به یی د پیروز ماما دروازده ټکوله. پیروز به د مال خاوندان بهر کینول او په خپله به کورته ننوت، د کور په چت پوری یی زانگور اغړولی وه او په زانگو کی به خملاست. له ملاستی سره سم به مور شو ځله په زانگو کی وزن گاهه او چې له زانگو څخه به را کوز شو، نو نیغ به د باندی خلکو ته راووت او د ټولو تر منځ به یی قسم وخور چې:

- له هغه وخته چې زه مور په زانگو کی زنگولی یم او له زانگورا کوز شوی یم، بیا تر اوسه پوری قسم یادوم چې غلامی نه ده کړی.

له قسم ور کولو وروسته به خلک د ناچاری ورځی لاپل اود غلا پسې یا اوزه به په هماغه مابښام د پیروز ماما او دده د کورنۍ په کولمو کی چکری وهلې.

پیروز ماما چې کله زور شو او هغه د چا خبره چې د گور په غاړه ودرید، نو له غلا او حرامو خوړلو څخه یی تویه وایستله، اوس نو د پیروز ماما زامن لوی شوی وو او د خپل پلار په پله یی پل ایښی ؤ. داسی ورځ به نه وه چې د غوښی کټوه به ددوی په کور کی د نغری له پاسه نه خوتیدله. پیروز ماما چې له حرامو تویه ایستلی وه، نو هره ورځ به وچی او سپوری ته ناست ؤ.

یو مابښام چې نور د غوښی بوی او وچی سپوری لیونی کړی ؤ، خپلو زامو ته وویل:

- کم بختانو، خیر دی چې له حرامو می تویه ایستلی ده. که غوښه هراړه ده، نو دغه زموږ د خپل کاریز او په خونه دی حرامی.

اوپه دی ډول پیروز ماما د ښوروا خوړلو ته لاره خلاصه کړه.

باقی، فاضل

باقی چې د جنسی تحویلځانی معتمد ؤ، له رسمی باقیاتو دومره ویریده چې کله به یی په خوب کی هم ځان باقی ولید، نو سهار به یی شونډی وتلی وی. هغه خو ځله په خپل پلار او مور هم نیوه کی کړی وی او په دی خبره ورځنی گيله من ؤ چې ولی یی د باقی په ځای د فاضل نوم نه ورباندی ایښود.

باقی به چې کله کله د هیات او تفتیش نوم واورید، نو وار پار به یی خطا شو او دا خپرونه به یی یادول چې د باقیاتو په لومه کی یی پښه ونه ښیلي.

هغه ورځ چې د تحویلځانی موجودی کیدله، نو له باقیاتو څخه د خلاصون په خاطر یی لس تودی ډوډی په ځان باندی نذر کیښود. کله چې موجودی خلاصه شوه او باقی له باقیاتو څخه د خلاصون ډاډ تر لاسه کړ، په بیرته لاړ او لس تودی ډوډی یی د خپلی موسسی په کار کوونکو باندی ویشلی.

د موجودی په سهار باقی لا د تحویلځانی دروازه نه وه خلاصه کړی چې د کنترول د مدیریت ملازم ورته احوال راوور:

- د کنترول مدير غوښتی یی.

که دغه غړ دوه ورځی د مخه په باقی باندی شوی وای، نو خون به یی د غړ په خاوند باندی و. مگر دا چې باقی په پرونی موجودی کی د باقی په ځای فاضل و، نو په هسکه غاړه د کنترول د مدیر تر مخ ودرید.

- مدیر صیب، ماته موڅه امر درلود؟

د کنترول مدیر لومړی باقی او بیا دده دوسی ته کښته پورته وکتل او په

کنایه کی یی ورته وویل:

- په رسمیاتو کی د فاضل په مفهوم پوهیږی؟

باقی د کنترول د مدیر په کنایه سر خلاص نه شو او له رضایت نه په ډک

ځواب یی د هغه خبره بدرگه کړه:

- فاضل یانی هغه څوک چې له باقیاتو بیچ وی او...

خواره کوتی لا خپله خبره پای ته نه وه رسولی چې د کنترول مدیر یی په

خوله کی لاړی وروچی کړی:

- په رسمیاتو کی، باقی او فاضل یو مفهوم لری، فاضل یانی غبن او

بلاخره خیانت. ځکه چې حق حقدار ته نه دی رسیدلی.

په هماغه ورځ چې باقی ته په تحویلخانه کی د فاضل کیدو کومه دوسیه

جوړه شوی ده، نو دا څلورم کال دی چې خواره کوتی دفتر په دفتر او کمیسیون

په کمیسیون گرځی او لای بی برانت نه دی تر لاسه کړی.

تیره اونۍ د وروستی ځل له پاره د جنسی مدیر ورته وویل:

- نور چې ماته خوله کړه: کړه نه کړی، که د باقیاتو خبره وای، نو مابه یی

یوه چاره درته کړی وه، خود فاضل کیدو په دوسیه کی زه در سره مرسته نه شم

کولای.

زما ږیره

وايي چې ږیره زما ، واک يی د ملا. خوزما په ږیره کی د واک خبره له دی هم پسی ورتیره ده، په کور کی د ماشومانو له مور څخه نیولی بیا د دفتر تر ټایپستی او نورو همکارانو پوری ټول زما د ږیری واکداران دی. کومه ورغ چې ږیره وه نه خړیم او دفتر ته لاړ شم، نو یا خود دفتر همکارانی راځنی مخ اړوی، او یا هم نیغ په نیغه راته وایی چې ولی دی ږیره رسیدلی ده .

او په کور کی هم د ماشومانو د مور له لاسه رڼا ورغ را باندی توره شپه ده. هر سهار چې د هنداری تر مخ د ږیری خریلو له پاره دریریم، نو په تریو تندی او له گواښ نه ډگ غیر راته وایی:

- بیا د چاله پاره ږیره خړی؟ ضرور دی له بل چا سره تا رغزولی دی. که

دغه ماشین می په لنګری کی ونه ټکاوه، د بیوگلی لور به نه یم.

که سپینه یی ووايم او له تاسو یی پټه نه کړم، نو دا پنځم، شپږم ماشین

دی چې د وچ مرچکی غوندي زموږ د کور په لنګری کی ټکیږی.

د کټ د عوه څنگه پای ته ورسیده ؟

وايي چې په يو غريب کور باندې څو تنه ميلمانه راغلل. د کور خاوند په ديره کې يوازي يو کټ درلود، د ماښام له ډوډۍ او چای وروسته کوربه په دې فکر کې شو چې په ميلمنو کې کوم يو ته د کټ ست وکړي او کومو ته په ځمکه توشکي وغوروي. په پای کې يې دغه پريکړه په خپله ميلمنو ته پريښوده او دې ورځنۍ له کوتۍ ووت. ميلمنو چې اوږده مزلونه يې وهلي او ستري ستومانه وو، هر يو کټ ته سترگې پټې کړې وې. دوی ټولو ځانونه د کټ مستحق بلل. خود نورو له ډاره يې په خپل سر کټ ته د پورته کيدو زړه هم نه شو بڼه کولای. د شپې له نهو څخه تر دولسو بجو پورې ټول چوپ او کټ ختلو ته په کمين کې ناست وو. په پای کې يو تن چې يو څه په عمر پوخ او په بڼه بده کې يې ځان تر نورو مستحق باله، ورو له غايه پورته شو او نورو ته يې وويل:

- د خوب وخت دی، که ستاسی خوبه وی، زده به کټ کی خلم.
 له دی خبری سره ټول چې تر اوسه د خوب پیریان ورباندی ناست وو او
 کونجونو ته یی ډډی وهلی وی، لک شک شول، دوهم تن چې تر نورولوی بی واره
 او بی حوصلی ؤ، ورځنی وپوښتل:

- ته په کوم حق دا خبره کوی، او ځان د کټ مستحق بولی؟
 لومړی تن په سره سینه ځواب ورکړ:

- په دی حق چې زه په تاسو کی یو څه مشر او په عمر پوخ یم.
 له دی خبری سره ټول لکه مچۍ راوپاریدل، خودوهم تن تر نوروزیات
 احساساتی ؤ، بی له دی چې د بل چا خبره واورى، کټ ته د ختلو په تکل کی یی
 لومړی تن ته وویل:

- مشر توب په کلونو نه دی، مشر هغه وی چې په کلی او کور کی رسوخ ولری،
 او په تاسی کی ډډی حق دعوه یوازى زه کولای شم، ځکه چې له علاقدار سره می په
 یو دسترخوان ډډی خوړلی ده، او ولسوال په نوم راته سترى مشى کوی.
 دریم تن د دوهم تن لاس په شدت د کټ له بازو څخه راتهک واهه او ورته
 ویی ویل:

- دلته علاقداری او ولسوالی نه ده. مشر توب په ملاتړ او سپړوباندی
 دئ. چې په دی حساب د کټ د ملاستی حق زه په خپله ځان ته ورکوم.
 دریم تن له ځایه نیم کښ غوندى پورته شو او غوښتل یې چې په کټ کی د
 ملاستی حق تر لاسه کړی، خو څلورم تن له منی را کش کړ او بیرته یی پر ځمکه
 کیناوه:

- که د مشر توب خبره وی، نو نن سبا مشری ټوله په شتو ده، همدا اوس
 چې جیب ته لاس کړم، نو تر خپلیو او پرتو گابڼه پورې به دی په بیبه واخلم، د

کټ مستحق مالوم دی، او هغه زه یم.

له دی خبری سره څلورم او دریم تن سره لاس او گریوان شول، له دوی نه ها
خوا د دیری په کونج کی دوه دری تنو نورو هم په مریو کی سره نیولی وو او
ځانونه یی د کټ مستحق بلل. دغه شخړه ټوله شپه روانه وه. نیردی د سباوون
مهال ؤ چې په دوی کی د یو تن فکر یو څه کار وکړ او نورو ته یی وویل:

- ددی له پاره چې د کټ دعوه پای ته ورسیری، نور اخی چې په مشر او
کشر پسی ونه گرځو او ټول په گلده کټ کی ویده شو.

په پای کی یی کټ د کوتی منځ ته را کش کړ او توشکه یی ورځنی په
ځمکه هواره کړه. څو تنه د کټ سر، څو تنه لنگی او پاتی نور یوی او بلی خواته
په توشکونو داسی ځملاستل چې سرونه او ډدی یی په ځمکه او پښی یی د کټ
بازوگانو ته پورته کړی وی.

دا چې ټوله شپه یی د کټ په دعوه کې وینښه تیره کړی وه او خوب
ورباندی زور شوی ؤ. د سترگو په رپ کې ویده شول.

سهار د کور خاوند په کوزو کې تودی اویه د اوداسه لپاره په چارچوبی کې
ورته ایښی وی او دوی ته یی د پاڅیدلو په مقصد دروازه وروټکوله، خو غږ
غږوک یی تر غور نه شو.

بیا یی دروازه ووهله، خو په هجره کې هماغسی چوپتیا وه، په پای کې د
کړکی له لاری ورته راتا شو او په پوره حیرانی یی ولیدل چې ټول میلمانه ویده
او د کټ په بازوگاو کی له پښو داسی راځوړند دی لکه د قصاب په دوکان کی
چې پسونه په چنگک کی څړیږی. اوس نو په بشپړه توگه سهار شوی ؤ، خلک
کارونو ته تلل، او ټوله دنیا وینښه وه؛ خو دوی ویده وو.

کنه نو مچ هماغه مچ دئ

زیات شمیر عوام په دی عقیده دی چې د مچ یو وزر د زهرو او بل یی د شاتو دئ. کله چې مچ په شرومبو، چای، بنورو او نورو اوبلنو شیانو کی غوټه وهی، نو لومړئ د زهرو وزر پکی ښکته کوی.

تر همدی خبری پوری سر میر کا کا را یاد شو چې یوه غرمه یی د شرومبو په کاسه کی مچ غوټه شو او میر منی یی د خمشی په لاستی هغه له شرومبو را وویست، خو سر میر کا کا مچ بیرته له بریتونو ونيو او دری څلور غوټی یی نوری هم په شرومبو کی ورته ورکړی او بیا یی شرومبی په سر واړولی. کله چې ما ورسره د مچ د ککړتیا او موضریت په باب خبره واړوله نو سر میر کا کا په خپله خبره پوری ټینگ نښتی ؤ:

- منم چې مچ موضر دئ، خود مچ یو وزر د زهرو دئ او بل د شاتو، په هر شی کی لومړئ د زهرو وزر کښته کوی، ددی له پاره چې زهر په شاتو دفع شوی وی، نو دوهم ځل دی هم پکی غوټه شی.

له دغو شرومبو وروسته سر میر کا کا د کولرا په ناروغی اخته شو، او په کټ پریوت. یوه ورځ چې د پوښتنی له پاره ورغلی وم، نو د تیری ورځی د مچ خبره می ورسره په کنایه کی یاده کړه:

- کا کا، د هماغه مچ په شاتو لکه چې گذک شوی یی؟

خو سر میر کا کا په ځیگر وی زما خبره راغبرگه کړه:

- بچو، داوس زمانی په تقلبی شاتو کی مژه نه ده پاتی، کنه نو مچ هماغه مچ

دئ، پخوا به چې په زهرو څوک مړ کیده، نون سبا تقلبی شات دغه کار سرته رسوی.

سرکاری هګۍ

نارینه تر هغې پورې په کور کې نارینه دئ چې په ګټه سپوروی.
خدای مه کړه، که ما غوندې چیرته یوه میاشت درې زره افغانی تنخا ته
لاس تر زنی کینی، نو داسې یې وپوله چې په کور کې به یې ورغ بده وی.
د هری ورځې تانو او کترو به یې څه نه وایم، خو یوه ورغ د ماشومانو مور
په تریو تندي راته وویل:

- چې غوښی ته دی ملا ماته ده، څو هګۍ راوړه... میاشت تیره شوه چې
ماشومانو د کتغ مخ نه دی لیدلی.

په پوره عاجزی می ورته وویل:

- ښځی، هګۍ له کومه شی. زه خو چرګه نه یم چې هګۍ راچوم، یوه
هګۍ په نوی افغانی ده.

ښځی می نه یوه کړه، نه بله، اوسترګی یې را باندی را برګی کړی:

- که هګۍ نه اچوی، نو هګۍ خوراوړ لای شی.

- مخکی می در ته ووپل چې یوه دانه په نړۍ افغانۍ ده.

- پوهیږم چې په ښار کی دی اخیستلو ته ملا ماته ده، لاړ شه له فارم نه
بی راوړه، هلته یی په سرکاری بیه ورکوی.

کله چې په خبره کی د سرکاری بیی پښه رامنځ ته شوه، نو له ماهم د بانی
او ځان تیروولو لاره اوبو یوړه.

سهار چې دفتر ته لاړم، وار له واره می یوه عریضه ولیکله، ددی له پاره
چې عریضه قانونی بڼه غوره کړی، د دفتر په دوه تنو همکارانو می تصدیق کړه
او بیا می د خپلو همکارانو لاسلیکونه او برحالی د مامورینو په مدیریت کی په
مدیر امضا او مهر کړل.

فکر می کاوه چې سرکاری هگی چې په سرکاری بیه خرڅیږی، نو
ضروری سرکاری مقررات هم ورسره ملگری دی، له همدی کبله می عریضه د
خپلی کوڅی ملک یا د گذر وکیل ته وروړه.

د گذر وکیل چې په لیک نه پوهیده، راځتی وپوښتل:

- څه شی جنجال دی را په مخ کړی دی؟

ما ورته غاړه کړه او په کړه غاړه می ورته وویل:

- وکیل صیب، د فارمی هگیو عریضه ده. که چیرته ستاسی د تصدیق

له برکته په سرکاری بیه هگی واخلو، نو احسان به دی تر عمره را باندی وی.

د کلی ملک چې د هگیو نوم واورید، مهری بیرته جیب ته واچاوه او په

مانا لرونکی موسکایی راته وویل:

- مالومیږی چې د چرگوړو فابریکه دی جوړه کړی ده. چې ډبله شیرینی

نه وی، دا مهر هسی په خوشی کاغذونو نه لگیږی.

په پای کی سی ملک صیب ته پنځه دانې هڅې و منلې چې له اخیستلو وروسته به یې لاس په لاس ورته سپارم، نو له هغې وروسته یې عریضه راته تصدیق کړه.

که څه هم د ښاروالۍ په ناخیه کې چارواکني د شیریني، میریني په نوم څه وانه خيستل، خو څلورمه ورځ له رسمي مهر سره زما د عریضې ملاقات وشو. د قانوني اسنادو په بشپړیدو سره می د کپون او ملت کتابچې، خپله تذکره او د زامنو او لورانو تذکرې هم له ځانه سره په کڅوړه کې واچولې. ښځې می د بریښنا کتابچه د سرویسونو تم ځای ته راپسې راوړله.

اوس نوبل داسې قانوني څنډه و پاتې چې زه دی له رسیدو سره سم په سرکاری بیه سرکاری هڅې وانخلم.

فارم ته می له رسیدو سره د خلکو په گڼه گڼه کی قانوني اسناد د فارم مامور ته په کړکې کې ورونیول، مامور خواره کوټې چې د لوستلو وخت نه و لود، له هماغه ځایه راته غږ کړل:

- کاکا... دا د څه شی اسناد دی راوړی دی؟

ما د مامور صیب خبره سمه وانه وریده، او په زوره می ورته غږ کړل:

- مامور صیب، که د عریضې تصدیق نیمگړی وی، دا دې په دی کڅوړه

کې می تذکرې او د بریښنا کتابچه هم اچولی ده.

کڅوړه می د دوه درې تنو پر سر ورتیره کړه او په کړکې کې می وروغورځوله. مامور د تذکرو او د بریښنا د کتابچې په اوریدو سره نور هم حیران شو او راځنی وټی پوښتل:

- له دی اسنادونه دی مطلب څه دی، سم ووايه چې څه غواړی؟

په لور غږ می غواب ورکړ:

- نور به څه غواړم... په هگيو پسي راغلی يم، هگی غواړم.

له دی خبری سره د کړکی تر مخ تولو ولاړو کسانو په کټ کټ وځنډل او
مامور صیب عریضه او کڅوړه په گڼه گڼه کی بیرته راغورځول.

وروسته یو تن په خبره پوه کړم او راته ویی ویل:

- وروه، دلته اسنادو او تذکرو ته حاجت نشته، ورشه په هغه دهلیز کی
نوم ولیکه، خود هگیو نوبت درته ورسیږی.

په دی ورځ می یوازی دومره وکړل چې په لست کی می نوم ولیکه او وروسته
له دری ورځو پر له پسي تگ څخه د شلو هگیو په اخیستلو بریالی شوم.

کله می چې د هگیو پیسی تحویلولی، نو د یوی هگی یی اتیا افغانی
سرکاری بیه راځنی واخیسته.

زه هغه شیبه د اتیا افغانیو په فکر کی نه وم، او د خوښی یوازی
احساس می دا ؤ چې په سرکاری بیه می سرکاری هگی واخیستی.

هگی می په کڅوړه کی واچولی او کورته راغلم. په کور کی می چې
کڅوړه د نغری په چرگی کیښوده، نو میرمنی می په ککړو گوتوله کڅوړی
څخه یوازی پنځه هگی چې درزونه پکی شوی وو، راوویستی او د نورو هگیو
پوټکی هم په کڅوړه کی نه مالومیدل.

پنځه هگی می ژر په کاسه کی واچولی او له دی ویری چې د گذر وکیل
می په راتلونکو تصدیقونو کی له خور گوتی و نه نیسی، د خپل زوی په لاس
می کورته ورولیږلی، او له دی سره جوخت زما د سرکاری هگیو کیسه هم پای
ته ورسیده.

بی علمه شیخی

د خوله کولو او د اوزی او پسه د پوستکی اچولو طبابت اوس هم په ځینو سیمو کی بشپړ واک لری. که څه هم نن سبا د پوستکی طبابت د پسونود قیمتہ کیدو له کبله د منځه تلو په حال کی دی، خو د خوله کولو طریقه اوس هم ښه په مزه د ودی په حال کی ده.

زموږ د کلی چنار کا کا کوم وخت والگی وهلی ؤ او له خولی کیدلو او خو جوشاندو له څښلو وروسته جوړ شوی ؤ. له هماغه وروسته به چې په کلی کور کی څوک ناروغه شو، نو چنار کا کا به ورته د خوله کیدلو سپارښتانه کوله. حتی تردی چې د چا به لاس او پښه هم وینی شول، نو د چنار کا کا په لارښوونه یی دوه او درې برستنی ورباندی اچولی.

کوم وخت یی تر څنگ گاونډی باندی توده تبه راغلی وه او چنار کا کا د خپل گاونډیتوب د حق ادا کولو په خاطر کورته د پوښتنی لپاره ورغلی ؤ. د

کور غرو د چنار کا کا د « نسخی » په اساس ناروغ سمدستی د کټ له پاسه
 خملاوله او دری پرستنی یی پری واچولی. د کټ لاندی یی هم ورته سکاره تازه
 کړل او دوه دری تنه د ناروغ په سر، پښو او گیده باندی خملاستل، خود خولو
 په وخت کی پرستنی له ځانه لیری نه کړی او هوایی ونه وهی. ناروغ چې هر
 خورمه چیغی ووهلی او پښی لاسونه یی واچول، تر پرستنو لاندی یی چا
 چیغوته غور و نه نیو. له لس پنځلس دقیقو وروسته ناروغ آرام شو او د پرستنو
 له پاسه دری تنه ورځنی لیری شول. ناروغ ټوله شپه له آرام و او دده آرامی سره
 نوری کورنی هم سبا تر لمر خاته پوری آرام او بیغمه خوب و کړ، کله یی چې
 سهار ناروغ ته د راپورته کیدلو غږ و کړ، ناروغ ځان ونه ښوراه، بیای یی تر
 غرمی پوری همداسی پر پښود څو په خپله راوینښ شی. خو چې کله یی لوړ
 ماسپښین پرستنی ورځنی پورته کړی، نو د خواره کوتی ناروغ د شا پوستکی
 په لمخی پوری نښتی و او له بیگانگی خولی سره یو ځای ساه ورځنی وتلی وه.

خو چنار کا کا ټوله پړه او ملامتی د مرحوم پر کورنی ورواچوله او د ځنازی
 پر سړی وویل:

- دی خدای بخښلی ته ضرور د خولی په وخت کی د پرستنو څنډی پورته
 شوی دی، او سره هوا ورننوتلی ده. د خولی په وخت کی سره هوا سړی شخک
 کوی او وژنی یی.

خو چې کله چنار کا کا مړ شو، نوزه هغه وخت ماشوم وم چې نورو کلیوالو
 به سره ویل:

- خواره کوتی په خوله کی وران شو او مړ شو، کنه نو د پښی له خوړو
 څوک نه دی مړ شوی.

غور خيرات

په يو وخت، يوه هديره کي خو ځنازي بنځيدلې، ځای په ځای د ښار له
بوی او بلی گوبنې څخه د چاودنو غبرونه او د بارتو او خاورو دورولو گي آسمان
ته پورته کيدل او هديرې ته يې د نورو ځنازو خبر ورکاوه.
په دې وخت کي د هديرې سوال گري پر ملگري ته مخ وروړاوه او ورته
ويي ويل:

- لاس پورته کړه او دعا وکړه چې خدای دې نور په دې ښار کي مرگ او
مير لږ کړي.

ملگري يې په حيراني ورځنی وپوښتل:

- ولی، په څه دا ډول دعا را باندې کوي؟ زما او ستا خوروزي په همدې
هديره کي ده.

سوال گري چې د پنځه شپږو ځنازو په منع کي هک پک ولاړؤ، خپل
ملگري ته يې وويل:

- په دې نه يم خپه چې په ډيرو مړو کي د خيبرانو نوا هميت را تپي شو،
بلکي په دې خپه يم چې سړي په دې دومره ډيرو ځنازو کي کومي ځنازي ته ژر
ځان ورسوي چې خيرات يې يو څه غور وي.

وعدہ خلاقی

هسی خو په وعدہ خلاقی کی د ټولو کسبیا نو سرد مینځلونه دي، خو
گنډونکی بیا په دی برخه کی ځانگړی ځای لری.

زموږ په ښار کی گنډونکی ډیر دی، خود ماما عبدال داس گنډلی
دریشی داسی شی دی لکه په غالیکو کی د مور غالی.

دیرش پنځه دیرش کاله وړاندی، هغه وخت چې زومانو پر توگونه
وايستل او د بطلون اغوستل په واده کی حتمی خبره شوه، نومانوی د ځوانی
بریتونه په چپه تاوول.

پلار او مور می دواړو لاس سره یو کړی ؤ او غوښتل یی چې په خپلو
خپلوانو کی یوه مخ پټی نجلۍ راته وکړی او د واده په ورځ می په کمیس او
پرتوگ کی د خسر کور ته په آس یا دولی کی سپور یوسی. خوزه چې نیمچه
باسواده ځوان وم د مور او پلار دغه پریکړه می د عصر او زمان له ایجاباتو څخه
لیری بلله او غوښتل می چې په او توکړی دریشی کی د هوټل د کوچ له پاسه ناوی
سره څنگ په څنگ کینم او په گډه د ټولو تر مخ د واده په کیڼک شخوند ووو.

په همدې هيله مى د مور او پلار هيله تر پښو لاندې كړه او د واده له پارډ
مى د دريشى ټوكړ د ماما عبدل دوكان ته يووړ، درى مياشتى مى واده ته پاتى
وى، خو ماما عبدل ته مى وويل چې يوه مياشت وروسته مى واده دى او په
دريشى بېړه وكړه.

ماما عبدل شل ورځى وروسته د خام كوك وعده راكړه، په شلمه ورځ چې
دوكان ته ورغلم، نور ما د دريشى ټوكړ بى لاقىچى كړى هم نه ؤ.

دغه ورتگ مى يوازى دومره گټه وكړه چې ماما عبدل زما قد اندام له سره
واخيست، ځكه چې پخوانى پانه ورځنى وركه شوى وه، د دوهم قد اندام له
اخيستلو وروسته ماما عبدل راته وويل:

- پنځمه ورځ خام كوك ته راشه، كه خداى كول د همدى اونى په پاى كى
به دى دريشى په غاړه وى.

خو پنځمه ورځ چې د ده دوكان ته لى ؤ، بيا تر دوه مياشتو پورې خلاص نه
شو، په پاى كى اړ شوم چې واده په كرايى دريشى كى تير كړم.

كه څه هم وروسته له واده څو څو ځله ورغلم، خو يوى وعدى به په بله او
بلې به په بله سپارلم، په همدى تگ او راتگ كى كلونه تير شول او مشر زوى
مى بريتونه د غوړونو شاته واړول. زوى مى بى له دى چې له مور سره مشوره
وكړى، په پوهنتون كى يى له خپلې يوى همصنفى سره خبره جوړه كړى وه او بله
ورځ يى مور د مركى له پاره وروليړلو.

يو ما بڼام چې په كور كى د واده د دريشى خبره را برسیره شوه، زوى مى
وويل:

- تيره اونى مى ټوكړ د ماما عبدل دوكان ته يووړ. شل

ورڻي وروسته بيءَ خام ڪوڪ و عدد راکري ڏي.

له ڏي خبري سره زه موسڪي شوم، زوي مي راڻي وپو ببتل:

- پلار جان، خنگه ڏي وختل؟ ماما عبدال لڪه چي سَمه
دريشي نه گندي ڪه خه؟

ما په خواب کي يوازي دومره ورته وويل:

- خرابه به بي ولي گندي، ماما عبدال خوز مورد بنار بي جوري
گنديون کي ڏي.

هغه وخت چي زما د زوي واده و، نو زما د واده دريشي گنديل شوي وه. او
زوي مي د واده په ورځ واغوسته. له واده وروسته مي زوي ته وويل:

- بچو، ڏي له پاره چي زوي ڏي په واده کي لوڅ لپس پاتي نه شي، نو
همدا اوس ورشه او د دريشي قد اندام ڏي خوشانتي ورباندي وړو کي ڪړه.
زوي په حيراني راڻي وپو ببتل.

- ولي، په خه؟

- په ڏي چي د بنځي قد ڏي وړو کي ڏي او زامن به بي هم په قدونو کي
ټيټ وي.

- د زوي قد زما په دريشي پوري خه اړه لري؟

په موسڪامي ورته وويل:

- بچو تاچي په ماما عبدال دريشي جوړوله، نو له ماسره خويه ڏي مشوره
کړي وه، زما د واده دريشي چي ته په خپل واده کي اغوندي، نو زوي ڏي مجبور
ڏي چي ستا د واده دريشي په خپل واده کي واغوندي.

بی عبرتہ لری (سلسلہ)

دیرش کالہ وړاندی زړلښته نړی واده شوی وده او خپلو خورلښو ته به یی په گیلو کیسو کی ویل:

-وی، خوری! د خوابنی له لاسه می په زړه تناکي ولاړې دی.

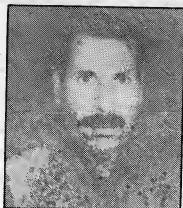
دیرش کالہ وروسته چې په خپله زړلښته خوابنی شوه او زوی ته یی واده وکړ، د زوی ښځه یی تل له همزولو سره همدا وایی:

-وی، خوری! د خوابنی له سیوری نه می بد راځی.

له هغی ورځی چې ښځه خوابنی شوی ده، دغه د گیلو کیسو لری په خپل قوت سره روانه ده او لیږی نه ده چې راتلونکی نړیور به په نننی نړیور پسې گریوان څیروی او همدا به وایی:

-وی، خوری! د خوابنی له نوم څخه می بد راځی.

له دی مالومیږی چې موږ هیڅکله د خپلی اصلاح په خاطر له تیزو عبرت نه اخلو او دا لری به خدای خبر چې تر کومه روانه وی.

د ليکول چاپ شوی آثار:

- ۱- د شکایاتو صندوق- طنز داستانونه- کابل چاپ د ليکوالو انجمن
- ۲- مدير صيب په خط خوبه پوهيږي؟ طنز داستانونه- کابل چاپ. د سرحدونو چارو وزارت د خپرونو رياست.
- ۳- د کارسيالۍ- طنز داستانونه- کابل چاپ، د اطلاعاتو او کلتور وزارت د خپرونو رياست.

د کاتپ پاڅون نور آثار چې دانش کتابخاني خپاره کړي:

- ۱- پندونه او خوندونه- واره طنزونه
- ۲- د بنجاره هټۍ- واره طنزونه
- ۳- دولتي موټر- طنز داستانونه
- ۴- سړي څنگه ښځه شو؟ -
- ۵- ديگونه او شعرونه- طنزي نظمونه
- ۶- د ښار په سټيډيوم کې- په پيښور کې د مهاجرت د وخت طنزونه

هغه آثار چې دانش کتابخانی خپاره کړي

- ۱- سفر ها و خاطره ها - حامد علمی
- ۲- ارتش سرخ در افغانستان - گروموف
- ۳- رجال و رویداد های تاریخی افغانستان - احمد علی کهزاد
- ۴- در زوایای تاریخ معاصر افغانستان - احمد علی کهزاد
- ۵- احمد شاه بابا افغان - میر غلام محمد غبار
- ۶- افغانستان در طلسم دایره شیطان - داکتر سید عبداللہ کاظم
- ۷- مزارات شهر کابل - محمد ابراهیم «خلیل»
- ۸- ضرب المثل های افغانی - میرپور
- ۹- شب های آوارگی - خلیل اللہ خلیلی
- ۱۰- لیکوال املاء انشاء - گل پاچا الفت
- ۱۱- سوخیدلی جنت - شهرت ننگیال
- ۱۲- سری لښکری په افغانستان کې - گروموف د داود جنبش پښتو ترجمه
- ۱۳- چنار خبری کوی - د پیر محمد کاروان د شعرونو مجموعه
- ۱۴- بدیع او پښتو شعر - اورنگ زیب ارشاد
- ۱۵- مساپر - د اکبر بری د شعرونو مجموعه
- ۱۶- نومیالی غازی - اورنگ زیب ارشاد
- ۱۷- ژوری خبری - میرزا علم حمیدی
- ۱۸- د پښتنو بغاوت - ووسنام ملز - د داکتر خالق زیار پښتو ترجمه
- ۱۹- ادبی لیکونه - پوهاند صدیق اللہ رښتین
- ۲۰- د لیکوال فن - غلام محی الدین «هاشمی»
- ۲۱- دوه مخی کسان (طنزونه) - میرزا علم حمیدی
- ۲۲- وری څنگه لیوه شوه (طنزونه) - میرزا علم حمیدی ترجمه
- ۲۳- پندونه او ځوندونه (طنزونه) - کاتب پاڅون
- ۲۴- د بنجاره هتی (طنزونه) - کاتب پاڅون
- ۲۵- دولتی موټر (طنزونه) - کاتب پاڅون
- ۲۶- د ښار په استدیوم کې (طنزونه) - کاتب پاڅون
- ۲۷- دیگونه او شعرونه (طنزیه نظمونه) - کاتب پاڅون
- ۲۸- سری څنگه ښځه شوه؟ (طنزونه) - کاتب پاڅون

de Pasun

THE State Owned car

A Collection of Short Satirical Stories

1997

Danish Book store, PASHAWAR